DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND
DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de organisatie van het secundair onderwijs, wat leerlingen betreft

Samenvatting:
De modernisering van het secundair onderwijs vergt een aanpassing van de bestaande regelgeving over de toelating, evaluatie en studiebekrachtiging van leerlingen en een aantal daaraan verwante items. Die aanpassing is al beperkt gerealiseerd, maar nu de modernisering verder wordt uitgerold, moeten alle overige essentiële maatregelen worden genomen voor de tweede en derde graad. Tevens worden via dit besluit het voltijds gewoon secundair onderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs, waar mogelijk, op elkaar afgestemd zodat een uniformer en transparanter organisatiekader ontstaat.

1. SITUERING:

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING:

Beleidsveld: Kleuter- en leerplichtonderwijs
Beleidsdoelstelling: De kwaliteit van de uitstroom van het secundair onderwijs versterken (OD 1.8)

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN:

1. Het wetgevings- en taaladvies werd verleend op 21 oktober 2021 onder nr. 2021/377.
2. Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 22 november 2021 en op 16 mei 2022.
3. Het advies van de Raad van State werd verleend onder nr. 70.993/1 op 9 maart 2022 en onder nr. 71.670/1 op 12 juli 2022.

2. INHOUD:

In haar vergadering van 3 juni 2022 heeft de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring verleend aan het “ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de organisatie van het secundair onderwijs, wat leerlingen betreft” (cf. VR 2022 0306 DOC.0611/1BIS en 2TER). Tevens heeft zij de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs, gemachtigd om over dit ontwerp het advies in te winnen van de Raad van State (adviestermijn: 30 dagen). Het advies werd gegeven op 12 juli 2022 onder nr. 71.670/1.

//

De Raad van State focust zich in dit advies op slechts 2 punten: enerzijds de rechtsgrond met betrekking tot artikel 75 en anderzijds de retroactiviteit in artikel 118.

In artikel 75 wordt, ingevolge het advies, tekstueel toegevoegd dat de schooldoorlichting waarvan sprake zijn rechtsgrond vindt in het kwaliteitsdecreet van 8 mei 2009.

In artikel 118 blijft de retroactieve inwerkingtreding gehandhaafd om volgende redenen:

- de progressieve inwerkingtreding van de modernisering noopt er sowieso toe dat de bestaande regelgeving rond evaluaties en deliberaties op het einde van het schooljaar 2021-2022 en de toelatingsvoorwaarden bij inschrijvingen voor het schooljaar 2022-2023 moet worden aangepast. Dit kadert onmiskenbaar in de goede werking van de diensten (i.c. de onderwijsinrichters), wat een uitzonderingsgrond vormt voor het hanteren van retroactiviteit;
- de onderwijsinrichters werden tijdig, uitvoerig en via verschillende kanalen geïnformeerd over de nieuwe organisatiebepalingen zodat het risico op onduidelijkheid of foute toepassing quasi nihil is;
- het ongedaan maken van de retroactiviteit is in de feiten niet doenbaar maar moet ook absoluut vermeden worden omdat het haaks zou staan op andere decreet- en regelgeving en in een juridisch vacuüm voor het huidige en het aankomende schooljaar zou uitmonden. Concreet sluit de inwerkingtreding van het besluit per 15 juni 2022 naadloos aan op de opheffing per 14 juni 2022 van de decretale organisatiebepalingen secundair onderwijs (cfr. codex) door het decreet "diverse maatregelen voor het onderwijs" zoals recent aangenomen in het Vlaams Parlement op 6 juli 2022.

Wat specifiek de opmerking van de Raad van State betreft dat er zich qua retroactiviteit een probleem stelt dat leerlingen die niet op de hoogte zijn of behoorden te zijn van de gewijzigde regels inzake evaluatie en studiebekrachtiging, kan als volgt worden gerepliceerd. Desbetreffende retroactieve regels hebben wat het huidig schooljaar betreft inzonderheid betrekking op de reeds gemoderniseerde leerjaren van het secundair onderwijs. Behoudens één uitzondering, wordt ervoor geopteerd om de bestaande regeling onverkort te behouden. D.w.z.: 1) het schoolbestuur bepaalt het evaluatiebeleid, 2) de klassenraad heeft discretionaire bevoegdheid om over leerlingen te beslissen, 3) het geslaagd zijn is afhankelijk van het in voldoende mate bereiken van alle onderwijsdoelen en 4) de lijst van toegekende studiebewijzen blijft onveranderd. De voormelde enige uitzondering is de nieuwe maatregel dat bij uitgebreide clausulering de klassenraad geen bindend advies over overzitten meer uitbrengt en dat er een leerlingenrecht op overzitten geldt. Dit is een maatregel in het voordeel van de onderwijsgebruiker die bezwaarlijk kan worden betwist. Samengevat impliceert het voorgaande onder meer dat de retroactiviteit geen voorwendsel kan zijn voor ouders om onwettigheid in te roepen in het geval ze beroep instellen tegen een omstreden evaluatiebeslissing op het einde van het schooljaar 2021-2022.

Los van het advies van de Raad van State zijn er in het ontwerp beperkte tekstaanpassingen doorgevoerd in de artikelen 4, 5, 35, 37 en 58. Door een materiële vergissing bij eerdere redactionele wijzigingen tijdens het legistiek proces van onderhavig dossier, werd ten onrechte de samenstelling van de toelatingsklassenraad, wat het lerarenkorps betreft, weggelaten. Zoals ook in het verleden blijft het de bedoeling om, tenzij expliciet anders vermeld, die samenstelling als rechtsgeldig te beschouwen als minstens drie leraars (dus geen verplichte voltalligheid) er deel van uitmaken. Dit wordt alsnog technisch rechtgezet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT:

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID:

Het voorliggend ontwerp raakt niet aan financierings- en subsidiëringsmechanismen en heeft bijgevolg geen budgettaire impact.

B. ESR-TOETS:

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID:

Ook na advies van de Raad van State heeft het ontwerp geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid in zake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN:

Ook na advies van de Raad van State heeft ontwerp geen directe weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT:

Het traject eindigt met de definitieve goedkeuring van het ontwerp van besluit.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING:

De Vlaamse Regering beslist haar goedkeuring te hechten aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de organisatie van het secundair onderwijs, wat leerlingen betreft.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlagen:

1° ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de organisatie van het secundair onderwijs, wat leerlingen betreft;
2° (laatste) advies van de Raad van State nr. 71.670/1 dd. 12 juli 2022.